

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Magyarországon: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
Külföldön: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Dr. Varga Lajos.
Felelős szerkesztő: Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Piac-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

Az emlékezésnek nagy ünnepe készül. Vármegyék és városok, a polgárság, a nép százai sietnek, hogy kegyeletüknek minél méltóbb formában adjanak kifejezést. És az előkészületek után ítélve, ez a nap ünnep napja lesz az egész Magyarországnak. A nagyjainkról való megemlékezésnek, a bujdosók iránti gyászoknak és a nagy fejedelem megdicsőülésének szentel ünnepet az ország.

Az ünnepi érzés magasztos tudata hatja át minden magyar szívet, midőn a drága hamvak hazaszállítására gondol. De az ünnepi érzés mellett a keserűség a labancok iránti gyűlölet is elfogja szívünket. Mert a királyi elhatározás még nem teljes, ezzel még nem adóztunk teljesen a nagy fejedelem emlékének, ezzel még nem tettünk eleget annak a kötelességnek, amelylyel II. Rákóczi Ferenc iránt tartozunk. Van még egy magyar törvény — szégyen gondolni is rá — amely hazaárulónak mondja ki II. Rákóczi Ferencet! Hazaárulónak mondja ki minden idők szabadságharcának legdicsőbb alakját!

Ezt a törvényt ki kell tépni törvénykönyvünkől! Rendí országgyűlés Bécs felé kacsintó tagjai hozták ezt a törvényt, meghamisítva vele a népakaratot és a nemzet igazi meggyőződését. Ennek pusztulnia kell! Akkor azután hadd jöjjen az öt ércoporsó!

A könnyelmű emberek rendszeresen akkor kiabálnak doktor után, mikor alig tud már ez is segíteni a bajukon.

Ilyen könnyelmű a magyar nemzet. Éssre sem vette a kivándorlás járványos betegségét, mely évtizedek óta pusztítja a most kiabál segítségért a közvélemény, mikor már valóban alig lehet a bajon segíteni.

A szegény emberekkel csak akkor szokás törődni, mikor már nekik is kárunk van a szegény ember bajából.

A korábbi kormányok csak annyiban törődtek a kivándorlással, hogy Fiume felé irányították az embereket és az Amerikába szállításukra szerződést kötöttek egy angol hajóstársasággal. A nemzeti kormánynak kellett elérkeznie, hogy végre ezzel az égető dolgunkkal is alaposan foglalkozzanak már egyszer s próbálják megmenteni a hazának a magyarokat. Még csak pár hónapja tart gróf Andrássy Gyula belügyministersége. Hála istennek, már a legközelebbi időben megindul a nagy

országos akció a kivándorlás megakadályozására. A miniszter külön kivándorlási ügyosztályt tervez a belügyminiszteriumban s enketet hív össze, hogy a legavatottabbak tanácsokkal szolgálhassanak a kérdés megoldására. Ez az első lépés a segítő akcióhoz. A nagyon helyes lépés. Mert országos bajt csak az egész ország segítségével és közreműködésével lehet orvosolni. — Szóljon hozzá mindenki, aki ismeri s aki az orvoslás felet: gondolkodott.

Az október 10-én véget érő parlamenti szünet éppen nem volt azonos a politikai szünettel. A mikor Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház utolsó ülésén arra kérte a Házat, hogy üléseit három hónapnál hosszabb időre napolja el, tette ezt azzal az indoklással, hogy a kormánynak szüksége van ilyen hosszú szünetre, hogy alaposan előkészítse azokat a nagyszabású reformokat, amelyeknek keresztülvitelére vállalkozott és amelyeknek megvalósítása a parlament jövődi munkaprogramját képezi. Hiszen eddig a kormány, amely oly rendkívüli körülmények között vette át az ország ügyeinek vezetését, akkor még meg sem kezdte nagyarányu terveinek előkészítését sem. Az alkotmányos állapotok helyreállítása, az államgépezet rendes menetének biztosítása: ezek voltak az első sorban égetően sürgős feladatok, amelyeknek gyors és alapos végrehajtása teljesen lefoglalták fizikai idejét. A nemzet és az azt képviselő országgyűlés érezte és teljes mértékben méltányolta az átmeneti kormány helyzetének rendkívüliségét és minden erejével támogatta a kormányt ebben az első munkában. Azután pedig időt adott neki, hogy áttérhessen arra a tulajdonképpeni munkára, amelyre vállalkozott.

És a kormány föl is használta ezt az időt. Megfeszített erővel dolgoztak és dolgoznak minden miniszteriumban.

Október 6.

Ismét egy újabb október hatodika, amikor a magyar nemzet gyászol. Meggyújtjuk minden esztendőben az emlékezés szövétnekét, s bár feledést ígértünk a nagy hóhér munka után, szívünk nem tud lecsillapulni, lelkünkben nem tudja kiirtani senki és semmi a szomorú emlékeket.

Nem volt második nemzete Európának, a mely szabadságáért annyi vért áldozott volna, mint a magyar. Évszázadokon át nyomta az osztrák iga és ez ellen küzdött, ez ellen pazarolta legjobbjai vérének addig, amíg célt ért.

Politikailag szabad lett Magyarország!

Zsarnokság volt évszázadokon át osztályrésztünk, melynek egyetlen, igazi szövetségese a sötétség, a butaság, hogy saját uralmát biztosíthassa, az elbutított népek fölött. Nemcsak politikai szabadságunk kellett az osztráknak, hanem igényt tartott lelkünk, agyunk szabadságára is. Hisz Rákóczy, Bocskay, Bethlen a lélek szabadságát akarták kivívni, fegyverrel kezükben.

Nem az fáj nekünk, hogy férfui tusában százazrek hullottak el a csatatéren. Nem. Az sorsa és dicsősége a katonának. A csatatéren elesett honfiak sirjait századok múltán is megkoszoruzza kegyelettel a nemzet.

A mi félig behegedt sebeink ilyenkor fakadnak fel, október 6-án, amikor a gyáván meggyilkolt, fegyvertelen vértanukra gondolunk, kiket alávaló módon, hitvány forraságok mellett, bíróságot majmoló komédiáskodások közben ítéltek halálra olyanok, akik arra jogosítva nem voltak és pribék kezére adták hazánk legszentebb hőseit.

1849 október 6. Ez a dátum a magyar nemzet legszomorubb, legsötétebb napja. Vécsey, Knezich, Lázár, Aulich, Leiningen, Török, Pöltenberg, Desseffy, Nagy Sándor, Kiss Ernő, Damjanich, Schweidel, Lahner, az aradi sáncok között lelétek halálukat.

Volt e valaha aljasabb bosszuállítás, melyről a világtörténelem tudomással bír, mint az, melyet az oroszok által letiport Magyarországon a gyáva, hitvány osztrák végzett? Közönséges lovajok, rablógyilkosok embertelen büntetésére kieszelt akasztófán fojtani meg, hóhér kéz által enynyi félistent? Nem. És bármennyire is hangoztatjuk a feledés mindent elborító fátyolát, ilyenkor felzug lelkünkben az izzó gyűlölet és segítségül hívjuk az ég bosszuját, hogy ezt a nyomorult mézszárlást büntetlenül ne hagyja.

Az agyonlőtt vértanuk legalább katonához méltó halált szenvedtek, d-

legszebben tisztít

Hrabéczi Antal

gőzerőre berendezett
ruhafestő és tisztító intézete
Debrecen, Széchenyi u. 42.

235—x—22

Csipke függönyöket

azok, akiket Bött Ferenc hóhér 1849. október 6-án felakasztott egyenesen meggyalázott volt. A zsarnok osztrákok igénybe vették a pokol találmányát, az akasztófát, hogy még emlékét is bemocskolják azoknak, kiknek életét gyáván elvették.

A gyilkosok azonban nem jól számítottak. Az akasztófák, szentségévé, ereklyéjévé lettek a magyar nemzetnek, mint a Megváltó keresztje, s dicső halottainak emléke örökké él halás nemzetében.

Imádkozni járunk azokhoz az akasztófákhoz és hő fohászainkban bosszúra hívjuk fel a magyarok Istenét.

Ausztriára is jöttek azóta szomorú napok. Az uralkodó fején megingott az osztrák császári korona és akkor ismét Magyarország segítségére szorult. 1867 óta nyíltan ünnepelehetjük vértanúink emlékeztétét, mert fátyolt borítottunk a multra és iparkodunk felejteni.

De hajh, felejteni nem tudunk és a fekete fátyolt átítatja a mult piros vére...

Békásy Jenő.

Készül a legnagyobb reform.

Magyarországnak egyik legnagyobb nyomorúsága, a nép fejlődését, haladását akadályozó igazságtalan adórendszer. Ha figyelemmel kísérjük azt a csigalassúságu haladást, amelyet a magyar kis és középbirtokos osztály, azután a magyar ipar is végez és az okát kutatjuk ennek a lassúságnak, sőt mondhatjuk stagnálásnak, az okok között elsőnek találjuk az adót. Az állami terhek viselésének mai igazságtalan rendszerét, amely a legnagyobb terhet a legkisebb teherviselési képességű osztályra, a kisbirtokosokra és az iparosokra, no meg a művelt középosztályra rója. Éleslegesen tartjuk a mai magyar adórendszer szomorú és megdöbbentő következményeit bővebben fejtegetni, elegendőnek tartjuk, ha rámutatunk arra a különben is köztudomású tényre, hogy a föld népe egyáltalában nem, az iparos osztály pedig csak alig alig és csak a fejlődés rovására bírja meg a roppant adóterhet, ami ráneheztül.

Ezért mondjuk a legnagyobb reformnak a magyar pénzügyi kormányzat az adórendszer megváltoztatására vonatkozó, készülő javaslatát. És a legnagyobb örömmel fogadjuk a hirt, hogy a munka jegyében alakult minisztérium belátta ennek a reformnak a szükségét és első teendői között sorozta az ősi, elavult, mindenképp igazságtalan adórendszer gyökeres megváltoztatását. Imár pozitív tény, hogy a sokat ócsárolt, tehetetlenséggel és télienséggel vádolt kormány készíti az adótörvény reformjára vonatkozó javaslatot, sőt, mint azt maga a miniszterelnök pénzügyminiszter kijelentette, a javaslat novemberben a Ház elé is kerül.

Fővárosi tudósítónk jelentése alapján az új javaslat egyes részletei már ismeretesebbek s ezekből a részletekből egész bátran következtethetjük, hogy a hatalmas munkálat, amely új irányt van hivatva szabni az egész magyar gazdasági életnek, modern, humánus és igazságos alkotás lesz. Wekerle Sándor kijelentése szerint az új adórendszer a progresszivitás alapján fog felépülni, ami annyit jelent, hogy az adózó polgárok nem egyforma arányban fognak hozzájárulni a terhek viseléséhez, hanem a tehetősebb nagyobb arányban lesz megadóztatva, mint a szegényebb, mert hiszen csakugyan úgy áll a dolog, hogy az egész holdas gazda könnyebben fizethet földjének holdja után háromszor annyi adót, mint a két három holdas kisbirtok tulajdonosa. Vagy például egy ügyvéd vagy orvos 100000 korona évi jövedelemből könnyebben fizethet adóba 10000 koronát, mint egy másik, akinek csak 2000 koronája van, kétszáz koronát. Az új adótörvény tehát természetesen ott, ahol lehetséges — a fokozatosság alapján készül s ez magában véve elegendő garancia, hogy a reform gyökeres és előnyös változásokat fog előidézni közéletünkben. — Mert míg egyrészt az állam jövedelme ez által kétszertelenül növekedni fog, másrészt a teher a népnek, a millióknak a válláról áthárul a tőkére, amely természetesen nem fogja úgy megérezni és megsínyleni, mint a nép.

Egymagában is óriási vívmányt jelent a törvényjavaslatnak az az intézkedés, hogy teljesen eltörli a másodosztályú kereseti adót, az adónemeknek ezt a legigazságtalabbikát, amely minden józan észszel ellenkezik. Mert míg más államokban az volt az elv, hogy a nagyobb családok terhein minél könnyebben segítsenek, addig Magyarországon a másodosztályú kereseti adó a család-

tagok számának a szaporodásával növekedett. Mondani sem kell, hogy ez is a szegényebb másodosztályt sújtotta, mert míg a vagyonos osztálynál az egy, két gyermek rendszer az általános, addig a statisztika igazolása szerint a legszegényebb néposztálynál a legnagyobb a szaporodás.

Gondoskodik a törvényjavaslat a földadóra vonatkozólag is új, a fokozatos adórendszernek megfelelő kulcsról. Hogy ez milyen lesz, még nem tudhatjuk, de az ismert adatokból következtethetjük, hogy az is mindenben meg fog felelni annak a célnak, hogy a kis emberek sorsa minél határozottabban javíttassék.

Igazán ezerencsének mondható, hogy ennek a hatalmas reformnak a keresztülvitele a mostani kormányzatnak s különösen a mostani pénzügyminiszternek: Wekerle Sándornak jutott föladatul, akinek ismert zsenialitása, szakképzettsége és multja teljes biztosítékot nyújt arra vonatkozólag, hogy az új adórendszer a réginek teljes lerombolásával, modern, igazságos alapon fog felépülni. Jól tudjuk, hogy egy-egy ilyen évtizedekre szóló hatalmas alkotásnál mennyit képes ártani a szakavatatlan kéz, jól tudjuk, hogy egy-egy tévedés képes az egész ország gazdasági fejlődését megakasztani, sőt évtizedekre visszavetni. Wekerle Sándor személye, — ismételjük — garancia arra nézve, hogy ez a hatalmas alkotás az új adórendszer a haza javára fog válni.

Mert a fentebb ismertetett részletekből világosan kitűnik, hogy a legközelebb a képviselőház asztalára kerülő adóreformjavaslat mindenben méltó a függetlenségi párt és a kormány törekvéseihez, ami pedig — mint Darányi miniszter a nagyváradi gazdasági kiállítás megnyitása alkalmával mondott, — nem más, mint a kis emberek dolgával való törődés, a szegény embereknek, a millióknak a felkarolása, a nép terheinek a megkönnyítése. A progresszivitás elve alapján hozandó új adótörvény a függetlenségi és 48-as párt egyik régi eszméjének a megvalósítását, a függetlenségi és 48-as párt újabb, szép és nagy eredményű győzelmét jelenti.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 7. Vasárnap d. u. János vitéz operette.
Este Smolen Tóni (Elsőszőr.)

A falumból.

Írta: Erdélyi Lajos.

I.

Alkotmány az éjszakában.

Korom sötét az éjszaka. Olykor olykor, a nehéz égi fátyolon át is átszűrődik a hold világossága. De hirtelen a pápista végről nekizudul a haragvó szél és átrobog a házakon, utjában huncut módra belekurjongat a fehérre meszelt kéményekbe és bolygatja éjszakai alvásukban a benlakókat.

Erre a duhaj támadásra valahogyan szakadozni kezdtek a fekete felhőzetek és itt-ott látni lehet már a környéket is...

Az öreg Bajmóci subájába húzza a fejét és baktat végig a szárazra fagyott kocsiuton.

Főképen a „szödörfás“ boltja körül őrizi a közbiztonságot.

Ennek a részleges buzgalomnak pedig az a természetes oka van, hogy a boltos a rend fenntartásáért reggelenkint egy-egy pohár pálinka felével jutalmazza Bajmóci Vineát.

Az öreg már pitymalatkor esettint egyet-kettőt a jóféle, testet melegítő díjazására.

Mondom: ott ólálkodik a piacon. Közben pipára gyújtás okából odátámaszkodik az egyik kerítéshez, óvatosan kezeli a gyújtószerszámot, mert elég drága portéka az arra nézve, hogy a szegény ember ne igen dobálózék vele. De mikor vészes bakteri

fegyvere a kerítéshez ütődik: bizony nagyot ugat a Korbács kutya ép a háta mögött, mire az öreg ijedtében elejti a drága gyufát. No hiszen neki is ripakodik. Elkézd szidalmazni az éber állatot:

— Te cudar dög, hogy a jó Isten pusztítson el! És hogy valamelyes módon megboszulja magát, nagyot döngöt alabárdjával a kerítésen és egyszeriben kitör rajta a politikai elégedetlenség:

— Nem is tudják a nagy urak, mit csináljanak. Lönnék csak én a miniszter, majd megmutatnám...

Itt aztán morgásba vész a beszédje, mert nem tudja kikerekíteni maga előtt, hogy tulajdonképpen mit mutatna meg. De különben is valami mozgó alakot lát a sötétes után botorkálni. Elfogja az érdeklődés. Neki indul. Mikor már csak egy lassuszónyi távolságra érnek egymáshoz, felismeri a subájában húzódó magyart, megszólal:

— Adj isten, jó estét Baracsi uram!

Baracsi kidörmögi a subából:

— Fogadj isten!

Bajmóci nem mintha kételkedne, de csak szóváltás kedvéért fűzi a beszédet:

— Kend az, Baracsi uram?

— Én vónék az!

Az öreg felüvödő erre a legmélysebbe meggyőződés hangján mondja:

— Azt hittem, hogy nem kend az!

Lassan elhaladnak egymás mellett, Baracsi gazda föltekint az felők közé és bucsuzásokban visszafordul:

— Nehéz az ég!

Bajmóci kap a szón és visszakiáltja:

— Alighanem hó lössz!

Mivelhogy itt a beszéd érdekes fordulatot kezd venni, megáll a két öreg és távolról okoskodik. Már egy-két szó után előtör az alkotmányos hajlam. Váltódik egyre másra a panasz, miközben a bakternek sikerül pipára gyujtania.

Hogy nem oka a nagyszabású szegénységnek senki más, csak a kormány, arról közösen megállapodnak. Mikor végre elköszönnek egymástól, Bajmóci megállapítja államférfiúi képességét, átkiáltja az öreg subásnak:

— Lönnék csak én miniszter, maj' megmutatnám.

Es nagy haraggal töm egyet pipáján s úgy ballag tovább.

II

Az irás.

Vasárnap délelőtt levél jött a község-házára. A jegyző valamelyes tsgosítás irányában a várost járja. Ilyeténképpen Tapi János bíró uram kezében esomósodik a falu közigazgatása.

Mt sem természetesebb tehát, mint hogy a bíró felrakja hivatásával járó okuláréját és azon át vizsgálja nagy pécsetes levelet. Katonáktól érkezett, német volt az írása.

Lassan szállingóztak a belső emerek, ott van már Kernyész Ábris, a vörös molnár, Suta Jó Gábor, a bognár, Gyimola Péter, a kéményseprő, Muszka Tóth Ambrus.

Okt. 8. Hétfőn Smolen Tóni bohózat (A)
Okt. 9. Kedden Bajusz énekeszinmű Ujbeosztással. (B)
Okt. 10. Szerdán Ösztön dráma. (C)
Okt. 11. Csütörtökön Koldus gróf operette új szereposztással. (A)
Okt. 12. Pénteken Felhő Klári népszinmű. (B)
Okt. 13. Szombaton Kis herceg operette új betanulással. (C)
Okt. 14. Vasárnap d. u. Bajusz énekeszinmű.
 Este Sherlock Holmes detektív dráma először.

Hoffmann meséi. Tegnap este majdnem teljesen megtelt a színház Offenbach bájos muzsikájának hírére Uj tenorista bemutatkozás is volt, ami még jobban növelte az est érdekességét. Hoffmann meséi olyan dalmű, amely erősen próbára teszi egy tenoristát, mint a koloratur énekesnőt. Tehát ebből az következik, hogy csakis jó hangú, játékos és minden tekintetben biztos, precíz énekes vállalkozzék egy Hoffmann, mint a hármast női szerep eljátszására, illetőleg éneklésére. Zilahyné biztos volt a maga dolgában. Sokszor játszotta már ezt a farszót, nagy szerepet és minden egyes alkalommal övé volt a babér, a siker. Tegnap is úgy énekelt, hogy a közönséget elragadta. Szalai Gyula az új tenorista hangjánál és játéknál fogva nem alkalmas még ily nagy énekpartik elneklésére. — Hangjából hiányzik a biztonság, a csengés és a lírai légység. Játéka pedig a kezdő színész benyomását kelti. Az meglátzott Szalain, hogy tanult énekelni, de az is, hogy mind a kiállításával, hangmodulációjával, sőt még bajviselésével is Arányi tenoristát, aki az Opera tagja, akarja utánozni. Szépen énekelt Radó Anna, nagyon jó volt, mint mindig Polgár, ugyancsak Árkosi is. Sarkadi a szolga szerepében egyáltalán nem volt diszkrét. Mindenáron magára skarta vonni a közönség figyelmét. A III. felvonásbeli énekszámát pedig „Berger Zeiga” recept szerint adta elő. A zenekarnak nagy hibája, hogy nincsen esellő, ezért a III. felvonásbeli szerenád és kettős nem tudott kellően érvényesülni, a dob és a fuvó hangszerek pedig szinte merényletet intéznek a közönség fülei ellen. Reméljük, hogy Fekete Oszkár gyorsan segít ezeken a bajokon.

Vasárnapi előadások. Holnap vasárnap két előadás lesz, d. u. 3 órakor mérsékelt helyárrakkal színre kerül a János vitéz

A zsöllér nép pedig az, isten házába törekszik.

A belső emberek nagy fontoskodással szemügyre veszik a levelet és fejüket csóválják.

Suta Jó Gábor nevetősen kérdi a bírót: — No, bíró uram, mit akarhat a — „sógor”?

Tabi János kikertüli az egyenes választást, mert egy csekélyke elszólás tekintélybe kerülhetne, — hanem csak azt mondja:

— Maj' elválík.

Ezt a feleletet aztán mindenki a maga kedvére értelmezheti...

Kernyész Ábris azonban már ellenzékenkedik.

— Nem adunk semmit a némőtnék.

— A bíró még megdorgálja az eszes molnárt.

— Nem kő bántani a némőtöt! Iszón, ha úgy vösszük, az is embőr...

Es folyik a találgatás a levél tartalmáról.

Végre is előretörekszik a sebes beszédű Gyimola Pétör. Még a feje bőre is mozog az izgalomtól, úgy hadarja:

— Tudom én mán, mit akar a némőt!

Gyimola pedig vérvörös ábrázattal kivágja a véleményét:

— Alighanem zabot akarnak, mer' igen hógyós az irás...

operette Lónyai Piroskával a címszerepben, aki ezt a szerepet először játssa Debrecenben. A daljáték többi szereplői Fóthy Frida, Radó Anna, Szakácsné, Bay L., Arkosy, Polgár, Sarkadi, Szabó Gyula.

Este 7 és fél órakor randes helyárrakkal A Smolen Tóni énekes bohózat itt először. Guthy Somának ez a hazafias szellemben tartott bohózata a múlt évben a budapesti színháznak legnagyobb sikert aratott darabja volt és közel 100 előadást ért egyfolytában. A darab főszereplői Lónyai Piroska, Vida Ilona, Polgár, Arkosy, Bay, Deésy, Bérczi, Szabó Gyula stb.

A Bajusz Verő Györgynek kedves és poetikus daljátékára készül most az énekes személyzet, mely legközelebb teljesen új és fényes kiállításban és új jelmezekben kerül előadásra. A daljáték főszereplői Zilahyné, Fóthy Frida, Szabó Irma, Arday Ida, Terneyi, Arkosy, Deésy, Bérczi stb.

A bérlők figyelmébe. A 30 vasárnapra váltott bérletek tulajdonosait értesíti ezuton az igazgatóság, hogy a színpadon minden vasárnap „kis bérlet” címen lesz jelezve a bérletük.

HIREK.

A városi tanács cenzurája.

Ugy látszik, hogy a Nagy Fejedelem hamvainak hazai földbe eltemetése nem törhetik meg minden izetlenség, minden tapintatlanság nélkül. És ez a tapintatlanság annál nagyobb megrovást érdemel, mert annak elkövetője a városi tanács. Ugyanis a mint értesültünk a városi tanács előzetes cenzurát gyakorol a közgyűlésnek, tehát felettes hatóságának tagjai felett, és közülök kiválasztott tagot és reájuk kimondja, hogy ez az öt tag osakis ez az öt tag érdemes és alkalmas arra, hogy a város közönségét a Nagy Fejedelem kassai temetésén méltóképen képviselheti. A közgyűlés többi több mint 200 tagja pedig erre nem alkalmas és ha valakit hazafiai kegyesletete, Rákóczi Ferenc és bujdosó kisérőnk személye és történelme iránti rajongó szeretete arra készítetne, hogy szintén elzárandókojon, azokhoz a néma koporsókhoz, hát nekik hátrább, ők nem méltók arra, hogy a város közönsége nevében ott megjelenjenek. És hogy a tapintatlanság még súlyosabb legyen, a tanács választása öt olyan közgyűlési tagra esett, akik a volt szabadelvű, nemzet romboló kormányzatnak tüskön bokron át mindig hűség követői voltak, ellenben a Rákóczi Ferenc dicső nemzeti céljainak, az osztrák uralomtól teljesen független szabad Magyarországnak politikai hívei függetlenségi pártunknak összes tagjai feltűnően mellőztettek. Ezt a tapintatlanságot nem menti az, hogy a küldöttségi tagok gyanánt kijelölt Simonffy Imre, Márk Endre, Gr. Dégenfeld József, urak politikai multjukért vezekelni szeretnének.

Mert a vezeklésre ezeknek az uraknak csakugyan nagy szükségük lehet, ámde ezt a vezeklést végezzék el mint magán emberek, — ott és akkor a hol és a mikor senki sem látja őket, mellüket verdesve. A város közönségének képviselésével ezt a vezeklést nem lehet és nem szabad összekapcsolni, mert a város közönségének nincs mit vezekelnie. A város közönsége szinte egyhangulag foglalt állást a függetlenségi politika mellett, míg ezek a szabadelvű párt, no meg a Bánffy párt romjain kesergő Mariusok még máig sem csatlakoztak Rákóczi politikájához, nekik ma sem kell a független szabad Magyarország!

Ha a tanács fentartja ezt az izletlen és tapintatlan határozatát, hát ezzel eléri azt, hogy sokakat, sőt a városnak egész társadalmát mélyen megbotránkoztatja legszentebb hazafias érzületében, és kérdezzük: mi fog történni azokkal a közgyűlési tagokkal, akik fűtyülnek erre a tanácsi cenzurára és önként csatlakoznak a küldöttséghez? Megtilthatja avagy megakadályozhatja ezt a csatlakozást a tanács, vagy pláne az öt megcenzurált közgyűlési tag? Ugye e hogy

nem? Nos hát sziveskedjék a tanács minden tapintatlanságnak elejét venni, és oly javaslattal járulni a közgyűlés elé, hogy a polgármester vezetése alatt küldöttség megy a Nagy Fejedelem temetésére, a küldöttségnek tagja minden közgyűlési tag, a ki önként csatlakozni akar. És kimondandó lesz az is, hogy a küldöttségi tagok nem a város kontójára fognak zónázni és részt venni a halotti torban, hanem mindenki végezze el ezt a saját költségén!

Igy senki sem lesz megbántva hazafias érzületében és senki sem veheti szemére a küldöttségi tagoknak azt, hogy a Nagy Fejedelem és számkivetett társainak halotti torán a város kontójára — potyáztak! V.

Berukkolás.

E hó elsején volt az ujoncok nagy napja: a berukkolás. Minden évben beköszönt ez az idő az apró bogárhátú házakkal telezsórt falvakba és a szabadságrózsával s félreütött katonasapkával kérkedő kiszolgált bakák bosszantják is eleget ilyenkor a katonasorban kerülő legényeket, hogy no pajti csináltasd meg a koporsót az arany szabadságodnak, mert biz abból nem eszel három esztendeig, míhelyt beleugrottál a katonamundérba, azt teszed, amit a csillagos urak parancsolnak, mert különben úgy rád szorítják a vasat, hogy még a csontjaid is lisztet árulnak tőle.

El is szorui a sok rekruta szive az ilyen nagy mondásokra s mielőtt elszakadna szülőfalujától, bőven szüretel zsebéből a vályogvetőkből összeverbuvált cigánybanda, a mely olyan szépen muzsikálja nekik a nagykorosmában, hogy:

Édes anyám ha kiáll a kapuba
 Sirva nézi, hogy a fia katona...

És a mikor kiönti egy kicsit a keserűséget szívéből a mámor, hármásával, négyesével összeakaszkodnak s nagyokat rikkantva kurjongatják:

Hármat rikkantott már a rigó,
 Nem parancsol nekem a bíró...

Aztán lassankint hazaballagnak, — hej mert sütnék-főznek már odahaza, készíttetik az öblös tarisznyákat az utravalónak.

Szép bügyves kalácsot süt az édes anyjuk, meg jó turósbélest, egy kis husféle is kerül a nagy ládába, amit majd az anyja, vagy a huga cipel utána a gőzösig. A falubeli leányok is szomorúak és amikor elviszi a rekrutákat a gőzmasina, tovaszálló füstje mintha csak gyászfelhőként borulna arukra. — Ekkor a legnagyobb keletje van köztük az ilyen nótának:

De magas a debreceni kaszárnya,
 Oda van az én galambom bezárva,
 Ott írja a szomorú gyászlevelet
 Három évig nem látsz rózsám engemet.

Pedig dehogyan van bezárva. Igaz, hogy nehéz a katonasor első pár napja, mert hát az a szöges bakancs úgy lötyög a lábukon, — mintha csónakon járnának, meg az a nyakra való is ide-oda csuszik a nyakukban, de hamar hozzászoknak s a panganátra büszkén tekintenek. — Hiszen ők most a király vitézei.

A fegyvert is megszokják s az öreg bakák nem hiába mondogatják nekik, hogy úgy vigyázzanak rá, mintha csak a szertőjük volna, gonjukat viselik, hájjal kengetik, — ronggyal mosdatják és törülgetik, hogy bajuk ne essék.

Es a mikor elmulik az ujonckiképzés nyolc keserves hete, akkor már igazi katonák s keményen kibuzva marsolnak a harisogó regementes banda mellett, mintha csak azt akarnák mondani az előttük settenkedő markotányosoknak: No ezt csináljátok utónk ti hájfejű cibelek.

Az Orth-legenda.

— Szalvátor főherceg él. —

Lapunk egyik mult számában ismertettük egy volt tengerésziszt érdekes adatait, amelyek azt bizonyították, hogy a titokzatosan eltűnt osztrák főherceg Orth János

nincs az élők sorában. Elpusztult a „Margarétát”-ért hajótörésben. Ezzel az állásponttal homlokegyenest ellenkzik az az előadás, amelyben most a kubai konzulátus titkára, névszerint Ahrens György ismerteti az Orth János rejtélyes sorsát. Ez az igen érdekes írás így hangzik:

Közel kilenc esztendőig laktam Argentínában s ezen idő alatt az ország külön böző részein megfordultam. Többek között alkalmazásban voltam 1896-tól 1899-ig a „Compania de Productos Krmmerich” nevű cégé, Argentína legnagyobb „Saladers”-jánál Santa Elenában, az Eudre Rivi provinciában. A cég huszonnégy gyártásával foglalkozik. Amikor egyik szabad napomon Buenos Ayres-ből visszatértem Santa Elenába, egy dalmat származású ember, Michanovich Nikola hajóján — egyik utitársam, valószínűen osztrák, egy utásra mutatott, egy telt szakállu, magas férfiúra, aki a gyarmatosok egyszerű öltözetében sétált a földszinten föl-alá. az utitársam megkérdezte:

— Tudják-e, ki ez?

— En ráztam a fejemet, mire az utas így folytatta:

— Ez Orth János! Nem hallott még róla semmit?

Véletlenül éppen akkoriban olvastam egy hosszabb hírt egy argentinai újságban Szalvátor főherceg eltűnéséről s így tudtam, hogy Orth János kicsoda.

Az argentinai újság közleménye szerint Orth János Gualeguay vagy Gualeguaychu község közelében lakik. Mind a két község mint Santa Elena is, az Entre-Rios provinciához tartozik. Orth egy angol ember támogatásával oszias gazdaságot (Estanzia) rendezett be a községben. Hogy a hajó telt szakállu utasa csakugyan Orth János lehetett, arról másnap meggyőződhettem, amikor megtudtam, hogy az utas az éj folyamán Paranánál kiszállott. Az utasnak ugyanis már a paranoi hajóállomásnál kell partra szállania, ha az előbb említett két község valamelyikébe akar jutni.

A hajón történtek hitességeért kezeséget vállaltok s ha Lacournak a „De sais tout”-ban közölt cikke némileg meszeszerűnek tetszik is, magam is azon a nézetem vagyok, amelyen a francia újságíró, hogy tudniillik Orth János — föltéve természetesen, hogy az utóbbi időben meg sem halt — az Entre Rios provinciában él, de semmiesetre a esilei pampaszokon. Argentínai barátaim utján mindenesetre még alapos értesüléseket fogok szerezni Orth János személyéről s az eredményt annak idején okvetlen nyilvánosságra fogom hozni.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap vasárnapján az istentiszteletek sorrendje a következő. A Nagytemplomban predikálni fog Enyedi Sándor, a kistemplomban Maresa Imre, a Kossuth utcai templomban Rátó János, az Ispótyai templomban Szabó Géza 4 éves hittanhalgatók, a Homokkertben Mészáros Mihály főiskolai senior, és a Csapókerthben Kovács János népkolai felügyelő. — Az ágost. hitv. év. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

— **Október 6.** A ref. felsőbb leányiskola is kivette a maga részét az országos ünnep méltó megünnepléséből. Az ünnepély egyszerű módon folyt le, de annál mélyrehatóbb, annál bensőbb és közvetlen hatása volt. Az emlékezés a dicső 13-ra reggeli rendes istentiszteletéhez fűződött. A reggeli imádság alkalmával Uray Sándor vallás tanár emlékeztet meg magas szárnyalású és hazafias hévtől áthatott imájában s nap mártírjairól. Az ima után következett a növendékek éneke. A magyar nemzet imáját, a himnuszt énekelték. Ennek elhangzása után dr. Matolcsy László lépett a dobogóra és tartott felolvasást a növendék seregnek:

amelyet a hősek szomorú sorsának közvetlen vázolásával mélyen meghatott. A beszéd elhangzása után a növendékek a szótartot énekelték, s ezzel a kerestelen, egyszerű, de megható hazafias ünnepély véget ért.

— **A Debreceni Felső Keresk. iskolával kapcsolatos esti tanfolyamra a beiratkozások f. évi október 1—10-ig tartanak.** Felvétetik minden felnőtt egyén, (férfi és nő) akinek legalább anyai előképzettsége van, hogy az előadásokat megérteni képes. Az előadások tárgyai: Egyszerű és kétfős könyvtárlás, Kereskedelmi- és váltó ismeretek. Keresk. Számítás és Levelezés. Órák hetenként 4-szer, este 8—10-ig. A beiratkozásnál bemutatandó a keresztlevelel (születési bizonyítvány) és befizetendő a 40 korona tandíj. A múlt tanévben szervezett Továbbképző tanfolyam is kellő számu jelentkező esetén megnyílik Beiratkozások ugyanakkor. Tandíj 60 korona. Előadó tanárok mind a két tanfolyamon a felső keresk. iskola illető szaktanárai. Bővebb felvilágosítást ad az igazgatóság.

— **A vásári komédiások.** A nagy vásár nyomorúságos komédiárai nagy számmal jelentkezték engedélyért a főkapitányi hivatalban. A főkapitány jelentése szerint több mint 100 engedélyt adott ki, olyan egyéneknek akik ily módon vásárról vásárra járva keresik meg kenyerüket. Néha azonban nem sikerül a vásár, s mit tesz akkor a szegény vásáros komédiás? Zsebel, lop, csal. Ha már ily nagy számmal adott ki engedélyt a főkapitány, tartsa féken őket, kétszeresre meg a poszton álló rendőr legénységet, mert tény az, hogy a vásári komédiásokkal már sok dolga volt a rendőrségnek.

— **Nevelő örökösök kerestetnek.** A newyorki osztrák-magyar konzulátus egy átíratot küldött a városi tanácshoz, melyben szép magyar nyelven elmondja, hogy egy ottani lakos magyar alattvaló meghalt. Az elhunytjának neve Michaels János és állítólag debreceni származású. Mivel hogy Michaels János halála után szép vagyon maradt hátra, kéri a tanácsot, hogy az örökösöket hívja fel jelentkezésre annál is inkább, mert a hagyaték törvényes elosztása legkésőbb folyó év december hó 22-ig történhetik meg. Legérdekesebb az átíratban az, hogy ez az első eset, hogy a newyorki osztrák-magyar konzulátus magyar nyelven írott átíratot küldött.

— **A csizmadiaiak sztrájkja.** A csizmadia munkások két csapata is járt a főkapitánynál. Az egyik csapat arra kérte a főkapitányt, hogy a békéltető bizottságot hívassa össze, a másik csapat, pedig a munka könyv kiadását kérte, mert elakarnak utazni Debrecenből. Az első csapat kérését teljesíti is a főkapitány, de a munka könyv kiadását csak oly segédnek rendelheti el a ki gazdájának nem tartozik, vagy azt kifizeti, avagy ledolgozza. Ezzel szemben a segédek azzal érvelnek, hogy ők szívesen dolgoztak volna tovább is, de mikor bérémeletet követeltek, a legdurvább hangon kiutasították a műhelyből és így ők nem tartoznak tovább dolgozni, kéri a főkapitányt, hogy a munkakönyvük kiadását haladéktalanul rendelje el. A főkapitány még nem intézkedett ebben a kérdésben.

— **A tornaegylet téli munkarendje.** A debreceni tornaegylet e hó 4-én választmányi ülést tartott, melyen a szeptember 30-iki verseny rendezésére kiküldött bizottság megtette jelentését. A verseny lefolyása kielégítő, egyes számokban igen szép volt. A tiszteletdíjakra adakozó tagoknak és érdeklődőknek a választmány köszönetet mondott. Pénzübeli eredménye a versenynek kevésbé örömdetes. Deficit nélkül csak úgy volt lezárható a számadás, hogy egy-két tételt a verseny alkalmából tett kiadások-

nak a rendes évi költségek közéutalt át a választmány, olyanokat, melyek kizárólag versenytermészetűek. A rendezés körül közreműködőknek a gyűlés köszönetet szavazott. Az akadémiai ifjúsággal való tárgyalásra kiküldött bizottság jelenti, hogy a tárgyalás a közös bizottságban sikerre vezetett, de azóta az ifjúság kimoadotta, hogy nem lép be az együletbe. Ezt a választmány tudomásul veszi. Mindazáltal az akadémiai hallgatóknak egyenként ebben az iskolai évben megadja az egyület azt a kedvezményt, hogy 5 k. tagsági díjjal lehetnek tagok. E díj a belépésnél fizetendő. Jelentkezni az ügyvezető elnöknel vagy a titkárnál lehet.

A rendes tornaórák a csarnokban hétfőn, szerdán, szombaton lesznek 6—8 óráig és pedig fél 7 — fél 8 együttes gyakorlatok, azonkívül tetszésszerű. Ruhaszekrény használati díja egy korona. A kiléptet tagoknak a szekrényét, vagy azokét kik a szekrénydíjat nem fizetik meg, másnak adja át a háznagy. A tornászás szélesebb körben való terjesztésére a választmány több rendbeli intézkedést tesz.

Hogy a versenyeken a vidék jobban érvényesülhessen a fővárosiak mellett, az egyület azt az indítványt terjeszti a Magyar atletikai Szövetséghez, hogy az országot öt területre osztva, rendeztesen minden körületben évenként bajnoki versenyeket, melyekben csakis a körületbeli együletek és versenyzők vehetnének részt.

Az egyület több tagja október 7-én részt vesz a M. A. C. nemzetközi viadalán, október 14-én pedig a kassai Atb. Club versenyén.

— **Gondos anyák gyenge és fejlődésükben visszamaradt gyermeküknek adjanak Egger-Emulsiót.** E kitűnő szer a leghíresebb orvosok véleménye szerint a gyermekek élet és fejlődésképeségét helyre állítja. Egy üveg Egger-Emulsió 2 korona a gyógygyárakban. Főraktár Nádoragyógytár Budapesten, Váci körút 17.

— **Párbeszéd.** Jó hogy találkozunk, tegnap valami érdekes elbeszélésbe kezdél, szeretném, ha azt most folytatnád.

— Nem tehetem, nem tehetem...

— Nos és miért, talán valami nagy tragédiával végződnek?

— Oh nem, korántsem.

— Legalább add okát izgatottságodnak!

— Nincs erre semmi időm, sietnem kell. Bár nagyon — séta közben a Neumann M. kirakatában megláttam egy elegáns öltönyt, s ha kések a vásárlással, esetleg más veszi meg, és akkor én nagyon bosszankodnám.

— Isten veled, nem tartóztatok, vedd meg és mutasd be magad, szándékom nekem is ruhát venni, s ha az jól fest, én is veszek ott egy öszi öltönyt.

— Pál — A viszontlátásra.

— **Értesítés** Tisztelettel értesítem a Debreceni Katholikus Ifjúság egyesület, tiszti és választmányi tagjait, hogy miután az együletnek jelenleg védnöke nincs, addig míg ez a legfelső állás betöltetik az ülések elhalasztatnak. Megbízásból Tanczer Ödön jegyző.

— **Kabát tolvaj.** Jakabovits Dezső kassai illetőségű 18 éves foglalkozás nélküli egyén tegnap este a Tisza palotából egy kabátot lopott el, melyen azonban rajta vesztett. A házmaster segítségével a rendőr elfogta és a bünygyi osztályra kísért. Még az éj folyamán kihallgatta Dobos József r. biztos. A kabát tulajdonosa még ez ideig nem jelentkezett.

— **Hűtlenség oseléd.** Alig két napig volt szolgálatban Pap Julis borszörményi illetőségű oseléd leány Weisz Hermáné Csapó utca 76. szám alatti lakosnál és már is lopott. Ma feljelentést tett ellene Weisz Hermáné, hogy elloptott egy 13 korona értékű nagy szürke kendőt s 2 korona értékű lepedőt előlegül 2 koronát csalt ki és megszökött. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

Uzletemet

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s az összes árukat mélyen leszállított áron árusítom ki. **Borsos Kata.**

Az állami utkaparók fizetését felemelték. Sitány bácsi az állami utkaparóknak emelte fel a miniszter. A vármegye az utógi költségvetésben gondoskodott az utógi közkezeléséről. A vármegye, sárban, vízben dolgoznak a közutakon. Az államépítészeti hivatalhoz érkezett leirat a következőképpen szól:

A folyó évi állami költségvetés keretében gondoskodás történt arról, hogy az állami utkaparók fizetése eddig havi 28, illetve 32 koronáról havi 36, illetve 42 koronára felemelhető legyen.

Fölhívom ehhez képest a hivatalokat, hogy szeptember hó 1-től kezdve az eddigi bérek és külön pótlékok beszüntetése mellett az első osztályú utkaparóknak havi 42 korona, a második osztályú utkaparóknak 36 korona bért folyósítsanak.

A havi bérek emeléséből származó költségterhet egyelőre az államépítészeti hivatalok részére 83900-905 sz. a. megállapított utfenntartási átalányból fizetendő és amennyiben valamely hivatalnál az ennek folytán felmerülő kiadás az átalányból fedezetet nem nyerne, az illető hivatal annak idején tegyen számszerűen megalkotott előterjesztést megfelelő pótlálatany engedélyezése és folyósítása iránt.

Oly hivatalok: hol a helyi és személyi pótlékok összege az ujonnan folyósítandó havi bérek összegét meghaladná, az érdekelt utkaparók a különbözöket élvezetében helyi pótlék alakjában továbbra is meghagyandók.

Ezzel arra utasítja a miniszter az államépítészeti hivatalokat, hogy az új és régi illetményeket kimutatásban tüntesse föl és ezen kimutatásokat a kereskedelmi miniszterium számviszóságához küldjék be.

x Kezességét vállal Balassa Kornél gyógyszerész, Budapest Andrássy ut 47., hogy az általa forgalomba hozott csodahatású valódi angol Balassa gyógyszerész-féle ugorkatej az arcnak nem árt. Csak egyszer próbaképpen rendeljék meg t. hölgyeink a Balassa gyógyszerész-féle ugorkatejet és akkor meg fognak róla győződni, hogy ezen szépitő szer azonnal eltávolít szepit, májfoltot, mitesszert, vinnmerit és mindenféle tisztatlanságot az arcról és a bőrt simítja, fiatalítja és üditi. Ára 2 korona, hozzá való angol ugorkaszappan 1 korona, puder 1 korona 20 fillér. Kapható minden gyógyszerüzletben. 201-2-1.

x Rácz Béla bankképviselete és tudakozó irodája csak díj mellett bárkinek szolgál tájékoztatással mindenféle ügyekben. Kölcsebnök felvételénél: ingatlanok vételénél becseléseket s telekkönyvi adatok beszerzését pontosan elintézi. Képviselek felvételnek, Debrecenben, Csapó utca 12. sz. a. 474 10-1.

x Férfi chik a szép nyakkendő a jó formájú kalap a Nyakkendő királynál kapható.

x Legszébb téli árak, u. m. jó mosó, barochetek, flanellek, félsztyók, továbbá paplacok, flanel-takarók; szoba és lópokrócok, valódi Jäger alsóruhák, harisnyák Kardos László vászon és menyasszonyi kelengye üzletében. Debrecen. Kossuth-ut 9. Határozott ár. Alapítatott 1831 ben. 496-x-3.

x Konkolyt vásárlunk nagyban és kicsiben. Debreceni Erőszakarmánygár r. t. (Margit-fürdő telep.) 502-2-1.

x Szüreti és szoba tűzijátékok, röppentyűk, görög tüzek és csillagazórók isen olcsók Mentze Henrik áruházában Kossuth-utca 4. szám alatt 503. x 1.

TAVIRATOK.

A függetlenségi párt lakomája.

Budapest, okt. 6. A függetlenségi párt tagjai Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf tiszteletére nagyszabású bankettet rendeznek abból az alkalomból, hogy a földmérés kongresszusán, továbbá az angol Egthy klub ittiéte alatt mondott nagyszabású beszédekkel alaposan tájékoztatták

külföldi vendégeket nemzeti viszonyainkról, s megnyerték az összes művelt nemzetek rokonérzését hazánk számára. Mert ma már az teljes bizonyossággal megállapítható, hogy az Egthy club látogatásának kezdeményezése Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter részéről egy oly nagyfontosságú lépés volt, melynek befolyása a külföldi rólunk való véleményére, s így egész külpolitikai helyzetünkre tagadhatlan. Az a viszhang, melyet ez a látogatás külföldön, de különösen osztrák részről kétségen kívül helyezett. De ezenkívül mélyebb jelentősége is van ennek a lépésnek. Kezdetét, hajnalát jelenti egy olyan magyar külpolitikának, mely szakít az idáig megegyeztetett módszerrel. Amint ma a hatvanhetes politika árnyoldalait a tényleg nagy hatalomra jutott függetlenségi politika ellensúlyozza, úgy Kossuth Ferencnek az a lépése sem egyéb, mint a 67-iki kiegyezés legszivósabb, legmegrögzöttebb árnyoldalának korrigálása. Mert tagadhatatlan, hogy az a magyarázat, melyet Daák kiegyezésének majdnem négy évtizeden keresztül a kormányok adtak nagyon alkalmas volt arra, hogy az önálló és független Magyarország a külföld szemében önállóságának rovására Ausztriával szemben hátrébe szoruljon. — Az a sokszor oly méltatlan eszközökkel hátrébe helyező politika annyi idő múltán a koalíció kormánya jutásával most jutott először ránk nézve kedvező fordulóra. A függetlenségi párt ünnepi lakomája ennek is szól.

Beszélgetés a miniszterelnökkel.

Budapest, október 6. Wekerle Sándor miniszterelnök ma a B. H. munkatársa előtt a kiegyezésről és a kormány programjáról a következő nyilatkozatokat tette:

A kiegyezés dolga rövidesen dűlőre jut. A szakkbizottságoknak most még legfőleg két-három tanácskozásuk lesz, a mikor is teljesen földolgozzák az összes részlekedéseket. Az esztrak szakkbizottságunk még egy-két kivánsága van. Így a fogyasztás után való adóbevételekről folyik beható tanácskozás. A szakkbizottságok tárgyalása után a két kormány döntő tanácskozása következik a principális kérdésekről. S itt azután kenyértörésre kerül a dolog: ekkor hamarosan ki kell tenni ugyanis annak, hogy megegyezhetünk-e egymással, vagy csak ugyan áhidalhatatlan az ellentét a két kormány álláspontja között? Természetes hogy e principális kérdésekről már szó esett a magyar és osztrák kormány között, beható tanácskozás is volt közöttünk ezekről a dolgokról, de akkor abban állapodtunk meg, hogy vegyük elő a részleteket, hadd lássuk, miképpen állanak a dolgok, a kivánságok, vagy követelések a részletekben. A részleteket jóformán már kölcsönösen ismerjük s így kétségtelen, hogy a döntésnek most rövid időn belül el kell következnie. A mi egy bécsi újságnak abbéli állítását illeti, hogy a kabinet függetlenségi párti miniszterei és különösen Apponyi Albert gróf ellene van annak a szándéknak, hogy a kormány nagyobb reformokat valósítson meg, — egyszerűen nevétséges. Hiszen az adóreform, a melyről az az újság említést tesz, benne van a kormány programjában és a kormány minden erejéből és energiájával azon lesz, hogy programját beváltssa. A kormány igenis serényen dolgozik és a parlamentnek munkásságáról a lehelőséghez képest mindenkor gondoskodni fog. Minduntalan beszélnek itt vagy ott a kormány tagjai között való ellentétekről. En egyenesen főhatalmazom ont annak a határozott kijelentésére, hogy nemcsak hogy principális kérdésekben nem volt közöttünk az első perc óta semmiféle ellentét, de határozottan mondom, hogy soha még a kisebb jelentőségű, vagy mondjuk részlekedésekben sem volt nézeteltérés közöttünk.

Közigazdaság.

Az angol hussertés népszerűsítése.

A földművelésügyi miniszterium a hussertés-tenyésztés fellendítése végett Angliában nagymennyiségű tenyészállatot vásárolt, amelyet kiszagdik között osztott ki. Egy jó része az importnak a Bácskába került, ahol ma már nagyszabású tejszövetkezet közreműködésével virágzó hussertés-tenyésztés van. A Bács-Bodrogmegyei Gazdasági Egyesület, hogy a hussertés-tenyésztés hasznát széles körben is ismerítse tegye, Ó-Moravicán angol hussertés- és szarvasmarhakiállítást rendezett. A bácskai kiszagdik 210 darab hussertést és 116 darab tenyészszarvasmarhát állítottak ki. A bemutatott anyag kiváló jóminőségű volt. A kiválóbb tenyésztők közt mintegy 1000 korona értékű jutalmat osztottak ki.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József nagykereskedő, alapítatott 1882.) V. Nádor-utca 11. A hativasáron széna és szalmában közepes behozatal és élénk kereslet volt. Eladott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 240-320, muhar 340 ig, alom szalma 165, zsupszalma 185, szecska 225, per 50 kiló fűvörökéant házhoz szállítva. Préselt széna 260-80, préselt szalma 140-60. 50 kilogrammonként a józsefvárosi pályaudvaron — Gabonamérfiek: zab 7-7.20, tengeri 6.50, rozs 6.80, árpa 6.50 kilogrammonként.

Köbányai sertésüzlet. Október 6.

Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 119-121 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammon súlyban) 124-126 fillérig. Fialat könnyű (páronként 150 kilogrammig terjedő súlyban) 126-128 fillérig. II. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammig) — fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogrammig) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig) — fillérig. Sertéselészám: 1906 október 3-ik napján volt készlet 40.230 darab. 1906. október 4. napján felhajtott 254 darab. 1906. október 4. napján elszállítatott 836 darab. 1906. október 5-ik napjára maradt készlet 39.678 darab. A hizott sertés üzletirányzata kellemesebb.

Nyilt-tér.

Bucus

Egyéves önkéntességi szolgálatom elteltésére Salzburgba utazom. Ismerősimtől és barátaimtól ez uton bucsuzom el, szívből kívánva, hogy áldja meg az Isten kedves mindnyájokat, Debrecen, 1906. október 1.

Vadász Andor.

Gyenge a fejlődésnél vagy a tanulásnál vissza marad gyermekek ugymint verszegények magát bágyadnak érző és ideges tulerítetett munkaság, könnyen ingerlő, korán kimerült felnőtek erősítő szervek nagy eredménnyel használják a

Dr. Hommel Haematogent az étvágy fokozódik, a szellemi és testi erők gyorsan fejlődnek, az összes idegek erősödnek.

Kérjenek határozottan valódi **Dr. Ham-melféle Haematogent**, és ne hadjuk magunkat utánzatoktól félre vezetni. 262-x-15

Roncegno déltiroiban a Valsugana vasút mellett. 1 és fél órára Tientől 435 méter a tenger színe fölött.

Legerősebb arzén vasas forrás,

a legjobb eredménnyel használva és egész évben tart. házi használatra is. Minden országban sok előkelő orvosi tekintély által ajánlva vérkeringés, nőbajok, idegesség és bőrbajok stb. ellen. Mindegyógyításban kapható. — Elsőrangú gyógyintézet

„Gram Hotel des Bains“ és Parkszálló 250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel Pompás, szőlőtől védett fekvéssel, éghajlattal, nagy parkkal, fürdőóvad April 15-től November 1-ig. Prospektussal és kérdéskördőre szivesen szolgál a 277-5-13. ürdőigazgatóság

* E rovatban közlötékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Serravallo

Bina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Stvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 40000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógyszertárakban pedig 1/2 lit, 2 K. 60 fill
121-20-5 1 „ 4 „ 80 „

Regény-Gsarnok.

Az utolsó betyár.

Az V. 857/1873. sz. percsomó.

Irtá: **Pataky István.**

VIII. 19.

Az emberek egymást biztatták, de senki sem mert közeledni a fegyveres betyárhoz. Hanem azért az egész tömeg utánna nyomult az udvarra. A hátulállók ugyan biztatták is az előállókat, hogy talán nem félnek egy embertől.

Bede látta a tömeg felé.

A midőn azok látták, hogy a lövésre senki el nem esik, ismét előbbre nyomultak.

— Atysfiak — kiáltott Bede — én nem bántom kendieket, kendtek se bántsanak engem.

De azok csak nyomultak utánna.

A betyár lassan hátrált.

Hirtelen újabb mozgás látszott a tömegben, majd szétnyílt az, s kilépett Szabó István.

— Ez Bede, kiáltott.

— Az vagyok, de te meg halál fia vagy.

— Ne busulj koma, majd csak beviszlek előbb.

S közeledett Bede felé. Háta megett volt vagy 4 megyei foglár.

— Add meg magad.

Bede lassan hátrált a kerítés felé.

— Hiába Bede komám, oda is küldtem én embereket. Ma van az ítélet napja. Bede sietően nézett a közeledő Szabó Pistára, majd hirtelen felugrott a kerítésre, de azonnal vissza hullott.

(Folytatjuk.)

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ

pörkölt

Kávé

mely izre, aromára és zamatra felülmuhatlan — naponta friss pörkölés

kapható 488-50-10.

Félegyházi János

motortüzemű kávé pörköldéjében

Piac- és Miklós-utca sarok.

Budapesti Takarékpénztárak

képviselősege

Debrecenben, Csapó-utca 12. sz.

Betéteket elhelyez a lehető legmagasabb kamatozás mellett.

Kölcsönöket az ingatlan legmagasabb értékig folyósítat, váltóra kötelezvényre, folyó számlára.

Törlesztéses pénzkölcsönöket 20-65 évre a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — **Felvételi kényszer nincsen.**

35 pénztárral létesített összeköttetés révén kényelmesen válogatható az előnyösebb kölcsönökben

Mint hogy fél százalék kamat az egész felvett kölcsön tőke törlesztésére szolgál; méltán kívánatik nagy óvatosság az 50 éves törlesztéses kölcsönök felvételénél.

Kárba veendő annak megtudásához, hogy ingatlan vagyok nára mennyi és mint kölcsön vehető fel.

Előzetes becslése az ingatlanok díjtalan Minden felvett kölcsönüggyor- san s a legelőnyösebben elintézve leend.

Nagyobb földbirtokok megvételnek, ezek parcellázásához vevők kerestetnek.

Elegendő a vételár 1/4 részének deponálása. 473-10-2.

Köszvény!

ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendeli betegeikre a híres

476-x-6.

Király-balzsamot

az egész világon ősmert legjobb gyógyszert. 1 nagy üveg 2 K. — Vidékre 1 üveg 2 k. 65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
DEBRECZEN.

CSUZ.

A „Takarék és Hiteintézet”

részvénytársaság

Debrecen (Csapó-utca 4.)

Elfogad betéteket 4 1/2 % mellett:

Könyvbetétre,
Chequeszámlára.

Kölcsönöket ad alacsony kamat mellett:

Váltóra,
Kézizálogra,
Folyószámlára,
Betáblázásra.

Törlesztéses kölcsönöket ad betáblázás mellett:

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65 évi időtartarra

Óvadék kölcsönöket ad:

Vállalkozóknak és tisztviselőknak Földbirtokok parcellázását

elvállal előnyös feltételek mellett

Megőrzés végett

elfogad értékpapirokat, arany és ezüst neműeket továbbá ékszereket mérsékelt díj ellenében.

Értékpapirokat

vesz elad és

Idegen pénzeket és szelvényeket bevált.

421-x-6.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, csúznál és meghűléseknél, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter özégjeggyel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

505-40-1.

Figyelem! Ha vízhatlan vadászeszimet Figyelem! és cipőt akar úgy forduljon bizalommal hozzám, mit felelősség mellett készítek.

Cziczó Lajos

cipész mester Debrecen.

Ajánlja dusan berendezett saját gyártású kész férfi- és női

Czipőraktárát,

a legolcsóbb árakért.

Mérték utáni megrendelések a legújabb divat szerint készítettnek

65-10-7

Vigyázn ezen bejegyzett védjegyre!

Az egészség védőbástyája a jó táplálkozás.

Sorvasztó betegségben szenvedő, erőben testsúlyban viszsamaradt, vagy fogyatkozó egyéneknek igen fontos az a tudat hogy az

EGGER-EMULSIÓBAN

oly szerrel rendelkeznek, mely teljes mértékben képes potolni testalkatuk és egészségük hiányait és helyreállítani az elvesztett erőt. Kérjük a t. c. orvos uraka és közönségettüzesen E G G E R- féle készítményt követeltetni.

A NÁDOR-GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI, Váci-körut 17.

bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldés eellenében, (csomagolás és portóért.)

Egy eredeti nagy üveg E G G E R-EMULSIÓ 2 korona.

Kapható Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Koczián Dezső, Mihálovits Jenő, Muraközy László, Rádakovits Géza, Grósz Nagy Ferencz, Sziltes Ferencz, Tóth Béla gyógyszerészeknél. 492-10-1.

Utcai lapelárusítók fölvetetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Lovóbeli tudakosodásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A valódi Verge

egészségi papírból készült szívarka hüvelyek (Oraktára Merkli Ferencé) van Fűvészkeret u. 14. 100 db. Tiszti hüvely 10 kr. King 8 kr. Rákóczy 12 kr. Progress 10 kr. Ambre 12 kr. Jamine hüvely 8 kr. 10 gr. vágott száraz esszenciagyfa 1 frt. hazhoz szállítva. Telefon 374. 501-10-2.

Rajzolók

Ha a karikatúra rajzolásban jártasak vagy fénykép után vonalkás rajzolat elvállalnának biztos jövedelemre tehetnek azért, ha jelentkeznek a "Debrecen" kiadóhivatalában d. e. 8-10-ig d. u. 2-3 ig.

Ferenoz József

50 öl hosszú, 1884. négyzetögl területű újkerü szőlő egy darabban, vagy 5 házhejyre osztva eladó. Vasutalmatti fekvésénél fogva fátópnak vagy gyártelepnek is alkalmas. — Nyomató-utca 7. számú ház eladó. — Érkezés: Dr. Kőrösi Kálmánnál Battyányi-utca 5. szám, 499-2-1.

Röfös

és rövidáru főtéri üzletbe 4 osztályt végzett fiu tanulól felvétetik' cím a kiadóhivatalba.

Haszonbérbeadó birtok.

A székesen 19 nyilas tanayi épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-től kezdve haszonbérbe adó, értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 szám alatt. 397-x-1.

Vidéken

Debrecenhez közel fekvő mező városban, egy jó forgalmu heentes és mézszáros üzlet; teljes felszereléssel bérbe kiadó esetleg kevés pénzzel szakember társul keresetik. Vasuti állomás Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetés és nagy vevő község már megvan teremtve. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Egy darab

szept 12 krajcár, használt és új hordók kaphatók Glük Izidor Péterfia utca 76 sz. Telefon szám 43. Ugyanott szüreti békák és bornyomó zsákok. 486-1-1.

Uj!

Uj!

Megérkezett

a hangszer ipar legújabb szenzációja a

hurfonó-gép

mely a legkittünőbb zongora-, hegedű-, cimbalom és mindennemű hangszer-hurokat még eddig nem létezett páratlan finomságban állítja elő.

Ezen korszakalkotó találmány városunkban egyedül a

Komáromi M.

hangszerkészítő cégnek van birtokában, a hol mindennemű hurok kívánatra a gépen, a vevő személyes jelenlétében is készíttetnek.

József kir. her.-a. 2. saját ház.

487-x-5

Uj!

Uj!

Megnagyobbított divatraktárunkra.

gyönyörű választékban érkeztek az őszi és téli idény

legszebb ujdonságai:

Női ruha és kosztüm szövetek.

Fekete és színes ruha sejmek

Lijoni divat- sejmek színházi bluzokra

Csipke és selvem Esarpok

jutányos, szabott árakhoz

Szabó Lajos Fiai

vászon, divat és szőnyeg áruháza.

Kirakataink állandóan a legutolsó divatot

tüntetik fel.

482-x-36.

Magyar-gyártmány.

Brassói és gácsi finom gyapjuszövetek dúsválasztékban érkeztek

Szedlák és Vámos

férfiszabók üzletébe

446-20-10.

Piac-utca 32. szám, I. emelet.

Kinek

kiadó lakása van,

Ki

lakást keres

tegyen közzé egy kihirdetést

A

'DEBRECZEN,-ben.

az egészséges gyermeklisztje

és a beteg gyermek a gyomorbetegségek régóta bevált tápláléka. Megóv a hányástól, hasmenéstől, bélhurortól és elhárítja ezeket. A gyermekápolásról ismertető füzetet ingyen küld. NESTLÉ Wien I. Biberstrasse 11.

UTCZAI

lapelárusítók

felvétetnek.

Szőnyeg-ház.

Szőnyeg-ház.

Szőnyegek,
Poszló függönyök,
Plüss és Selyem függönyök,
Csipke függönyök,
Agy és Asztalterítők,
Flanelltakarók.

Butor-szövetek

Triási választékban

kaphatók 294-x-93

BOSZNAV J. és TÁRSA

szőnyegáruházában

Debreczen, Kossuth utca 5.

Szőnyeg-ház.

Ursus

Az Ursus borsajtók a kolozsvári mezőgazdasági kiállításon dísz oklevéllel lettek kitüntetve.

legtökéletesebb szabadalmazott borsajtó, felsőnyomással három áttétellel. Vasgerendaszervezet, legmagasabb nyomó képesség, a törköly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkeznek ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti eikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 16.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debreczen.

Megnyilt! Megnyilt!

= legolcsóbb butorüzlet. =

Van szerencsém a n. é. közönséget tudatni, hogy a volt Kesztenbaum Jónás-féle Széchényi utca 19. sz. a. üzleteliséget átvettem s azt honi gyarmány

butor-árakkal

a legdusabban berendeztem.

Évek óta előnyösen ismert kárpitos és díszítő műhelyemben butor-rendelések, kárpitos- és díszítő munkák, valamint javítások a legelőnyösebben eszközöltnék. 478-10-9.

B. pártfogást kér, tisztelettel

WEISZ GYULA

butorraktáros, kárpitos és díszítő

Debrecen, Széchényi utca 19
Tükör osztály! Kép osztály!

Pénzkölcsön.

minden összegben, mindenkinek, kötelezvényre, váltóra, butorra, életbiztosításra, betáblázásra 3 $\frac{1}{2}$ 4 és 5% ra. Részletfizetésre. **Löhlhoffel & Berlin**
W. 35. Válaszbélyeg küldendő.

347-30-13.

Verbőczy-utca
4. számú ház
eladó.

Értekezés: **Dr. Körösi Kálmán**
ügyvédnél Battyáni-utca 5. sz. a.
500-2-2,

Világkiállítás Szt. Louis 1904 legelső díjazott Grand P. 1. r.

Globusz
fémfisztyó kivonat

GLOBUSZ FÉMFISZTYÓ KIVONAT

minden más fémfisztyó felülmúl

Óh jaj!

Megfojt ez az át
köszt köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuk.

EGGER mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszerár

BUDAPEST,

VI., Váci-körút 17.

Éljen!

EGGER mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Debrecenben, kapható: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovách Nándor, Koczián Dezső, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Radákovits Géza, Grósz Nagy Ferencz, Szilcz Ferenc, Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Készen tartok raktáron mindennemű
Őszi ruhát a legegyszerűbbtől a legfinomabbig.

Csak egyedül cégem versenyezhet elsőrangú szabókkal

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító ruháüzletében

minden darab tiszta gyapjú s őt olósón

vásárolhat

Debrecen, Piac-utca 51 a m. kir.
postával szembe.

Vigyázz!
kékre festett kirakat.

Löwy F.

PIAC-UTCA 24. SZ. ALATT.
Kistemplommal szemben
Fehérló szálloda mellett.

Vigyázz!
kékre festett kirakat.

Debrecen legszebb áruháza.

Saját érdekében kérem,

hogy mielőtt nőruhaszövetekben, delaineokban, Batisztokban, blous- és ruhaselymekben, szóval bárminemű rőtös és rövidáru cikkekben szükségletét beszerezné, — látogassa meg teljesen újonnan berendezett üzletemet, amely az áruk esodálatos szépségével mindenkit bámulatba ejt.

Az árak olcsóbbak, — mint bárhol.

Minden vevő aki 5 forintért árut vásárol, annak egy fénykép után, művészies kivitelű életnagyságu képet készítek, — a rajta levő papírkere-tért 1 forint 50 krajóár fizetendő. 111-x-86.

Naponta érkeznek újdonságok.

Igen csinos, szép, dus raktárt tartok női és férfi fehérneműekben, vászon, chiffon, kanavaszaim jobbak, mint bárhol.

PAPLANOKAT

mérték után is készítek.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Után olvasom: Elnei és Elnei nagym.